

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 października 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił J. J. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczona nie udowodniła 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Do pracy w warunkach szczególnych Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie zaliczył ubezpieczonej żadnego okresu zatrudnienia i jednocześnie wskazał, że okres pracy wnioskodawczynie w Przędzalni (...). W. (od 22 października 1984 r. do 31 lipca 1992 r.) nie został jej zaliczony do stażu pracy w warunkach szczególnych z uwagi na brak jakiegokolwiek dokumentu potwierdzającego taki charakter pracy. Organ rentowy uznał za udowodnione 20 lat , 7 miesięcy i 5 dni stażu sumarycznego.

/decyzja k.19-19 odwrót plik IV akt ZUS/

W dniu 2 listopada 2015 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie, sporządzone przez pełnomocnika J. J. , w którym wniesiono o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie ubezpieczonej prawa do emerytury. W treści odwołania wskazano , że ubezpieczona legitymuje się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych ,a jej praca miała taki charakter zarówno podczas zatrudnienia w O. Zakładach (...) w O. (gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała w okresie od 22 listopada 1976 r. do 17 września 1984 r. obowiązki pracownicze przędzarza , pomocy na przędzach obrączkowych) jak i podczas zatrudnienia w Przędzalniach (...). W. - (...) Przędzy Bawełny (...) z siedzibą w Z. (gdzie stale i w pełnym wymiarze wykonywała w okresie od 22 października 1984 r. do 31 lipca 1992 r. obowiązki pracownicze zgrzeblaczki i pomocy prządki).

/odwołanie k.2-3/

W odpowiedzi na odwołanie, która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 16 listopada 2015 r. organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.14-14 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona J. J. urodziła się (...).

/bezsporne/

W dniu 16 września 2015 roku ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę, po którego rozpatrzeniu wydano zaskarżoną decyzję.

/wniosek k.1-4 odwrót plik IV akt ZUS , decyzja k.19-19 odwrót plik IV akt ZUS/

J. J. wniosła o przekazanie środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

/wniosek k.2 plik IV akt ZUS/

Ubezpieczona na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentowała ponad 20 lat ogólnego stażu pracy.

/bezsporne/

W okresie od 22 listopada 1976 r. do 17 września 1984 r. J. J. była zatrudniona w O. Zakładach (...) w O.. Ze świadectwa pracy z dnia 18 września 1984 r. wynika , że w w/w okresie wnioskodawczynie zajmowała następujące stanowiska pracy:

- przędzarza – pomocy na przędzarkach obrączkowych
- przewijacza przędzy

/świadcstwo pracy k.13 plik II akt ZUS/

Podczas pracy w w/w zakładzie pracy wnioskodawczyni wykonywała obowiązki pracownicze pomocy prządki , które polegały na wiązaniu nitek , zakładaniu pustych szpulek oraz do zdejmowania pełnych szpulek przędzy. Podczas wykonywania obowiązków pracowniczych przewijaczki jej praca polegała na obsłudze maszyn przędzalniczych. Na hali produkcyjnej , gdzie wnioskodawczyni wykonywała powierzone jej obowiązki pracownicze znajdowało się 40 maszyn , które generowały hałas , kurz, zapylenie oraz wysoką temperaturę. Pracownicy, wykonujący obowiązki na hali produkcyjnej, otrzymywali dodatek za pracę w warunkach szkodliwych. W zakładzie pracy nie było przestojów , a wnioskodawczyni pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy.

/zeznania świadków: E. S. min.00:34:47 – 00:40:09 , J. W. min.00:40:09 – 00:44:04 , A. K. min.00:44:04 oraz zeznania wnioskodawczyni min. 00:47:30 – 00:48:57 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:04:51 – 00:17:26 protokołu rozprawy z dnia 20 kwietnia 2016 r./

W okresie od 22 października 1984 r. do 31 lipca 1992 r. J. J. była zatrudniona w (...) Przędzalni (...) w Z.. Ze świadectwa pracy z dnia 31 lipca 1992 r. wynika ,że wnioskodawczyni we wskazanym okresie wykonywała obowiązki zgrzeblaczki.

/ dokumentacja osobowa wnioskodawczyni - świadectwo pracy k.23/

W ww. zakładzie pracy ubezpieczona zajmowała następujące stanowiska pracy:

- od dnia 22 października 1984 r. pomocnika prządki
- od dnia 1 czerwca 1990 r. zgrzeblaczki

/dokumentacja osobowa wnioskodawczyni k.26-33/

Obowiązki pracownicze wnioskodawczyni wykonywane przez nią na stanowisku pomocnika prządki polegały na ściąganiu przędzy z maszyn włókienniczych (przędzarek obrączkowych) oraz wymianie szpulek (z nawiniętą przędzą na puste). Na stanowisku zaś zgrzeblarki obowiązki pracownicze J. J. polegały na wykonywaniu czynności zgrzeblenia bawełny za pomocą maszyny włókienniczej – zgrzeblarki. Wnioskodawczyni zakładała na maszynę (w jej tylnej części) zwój bawełny , a po uformowaniu w maszynie taśmy umieszczała ją w przygotowanych na ten cel pojemnikach.

Na hali produkcyjnej gdzie obowiązki pracownicze wykonywała wnioskodawczyni panowała wilgoć, zapylenie oraz wysoka temperatura. Zakład pracy wnioskodawczyni pracował w systemie ciągłym (trzymianowym) , a pracownicy w nim zatrudnieni otrzymywali dodatek za pracę w warunkach szkodliwych oraz mleko.

/zeznania świadków : E. T. min.00:19:32 – 00:26:54 , Z. J. min.00:26:54 – 00:31:41 , M. P. min.00:31:41 – 00:34:47 oraz zeznania wnioskodawczyni min. 00:47:30 – 00:48:57 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:04:51 – 00:17:26 protokołu rozprawy z dnia 20 kwietnia 2016 r./

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie opierając się na dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy , w tym w aktach ZUS , aktach osobowych wnioskodawczyni z zakładów (...). Ponadto Sąd oparł się na zeznaniach świadków i wnioskodawczyni. Sąd przyjął za wiarygodne zeznania świadków i wnioskodawczyni dotyczące wykonywanej przez nią pracy w powyżej wskazanych zakładach. Zeznania te są spójne, konsekwentne i wzajemnie się potwierdzają .Ponadto znajdują one potwierdzenie w dokumentach dotyczących stosunku pracy wnioskodawczyni w powyższych zakładach. Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności pozwalających na odmówienie im wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Postępowanie w niniejszej sprawie sprowadziło się do rozstrzygnięcia czy okresy pracy ubezpieczonej w O. Zakładach (...) w O. oraz w (...) Przędzalni (...) w Z. były okresami pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Z treści przepisu art.32 ww. ustawy wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949).

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W wykazie tym do pracy w szczególnych warunkach zostały zaliczone prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu (dział VII punkt 1) oraz prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych (dział VII punkt 4)

Stanowiska na których praca jest wykonywana w szczególnych warunkach zostały sprecyzowane w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z 7 lipca 1987 r. sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. MG z dnia 3 sierpnia 1987 r.) . W dziale VII punkcie 1 podpunkcie 4 wymieniono stanowisko zgrzeblarza , w podpunkcie 10 wymieniono stanowisko pomocnika w oddziale produkcyjnym , a w podpunkcie 35 przewijacza. Wykaz ten stanowi - jako, że ma charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający ogólne pojęcia istniejące w rozporządzeniu Rady Ministrów - swego rodzaju wskazówkę, dowód, że takie a nie inne czynności były przez pracownika istotnie wykonywane w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2008 roku, I UK 192/07, Lex nr 447272).

Należy także wskazać, iż prawo do emerytury przewidziane w art.184 w związku z art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Stosownie zaś do treści §2 ust.1 ww. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420).

Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stałe wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości , że wnioskodawczyni zajmowała się **wyłącznie czynnościami związanymi z obróbką włókna oraz produkcją wyrobów włókienniczych**. Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało ,że wnioskodawczyni w spornych okresach wykonywała pracę w warunkach szczególnych **przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu oraz prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych** na stanowiskach pomocnika w oddziale produkcyjnym , przewijacza , a także zgrzeblarza.

Z zebranego w sprawie materiału odwodowego jednoznacznie wynika, iż ubezpieczona wykonywała ww. prace, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wyżej przytoczone ustalenia pozwalają przyjąć, iż ubezpieczona legitymuje się zarówno wymaganym ogólnym stażem pracy jak i ponad 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, ukończyła wymagany wiek, złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa co uprawnia ją do wcześniejszej ze względu na wiek emerytury.

Wobec powyższego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję na podstawie art. 477¹⁴ § 2 K.p.c. i orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Na podstawie art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz ubezpieczonej kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił na podstawie § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (tj. Dz. U. 2013, poz.490 , z późn. zm.).Sąd ustalając w/w kwotę wziął pod uwagę §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2015 roku, poz.1078) oraz treść § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.(Dz. U. z 2015 roku , poz.1804).

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego i pełnomocnikowi wnioskodawczyni.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe zobowiązując do zwrotu w razie złożenia apelacji.
3. Doręczyć pełnomocnikowi ZUS odpis protokołu rozprawy z 20 kwietnia 2016 r.